

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, szombat 1910. december 10.

280 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Nyomda telefontárcsája (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Évi hára 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A horvát szónoklatok.

(ny) A magyar országgyűlés tárgyalási nyelve csak magyar lehet. Ez olyan elemi és magától értetődő igazság, hogy bizonyításába belefogni tiszta képtelenség. Igaz ugyan, hogy a törvény megadja a jogot a horvát delegátusoknak arra, hogy véleményüket saját anyanyelvükön is nyilváníthassák a magyar törvényhozás házában, az általános gyakorlat azonban, amely Justh Gyulával csak rövid időre nyert megszakítást, egyszerűen napirendre tért e fölött az egyezményes törvény fölött olyannyira, hogy hosszú ideig maguk a horvátok sem vindikálták az anyanyelvükön való felszólalás jogát.

Ugy látszik, hogy a magyar parlament kínosan aktuális kérdései között a horvát kérdés újabban ismét elsőrangú jelentőségre fog szert tenni. A szabor küldöttei ragaszkodnak az idevágó törvény betűszerinti értelmezéséhez és alkalmazásához s ebből előreláthatólag súlyosabb bonyodalmak fognak keletkezni. A kormány igyekezett ugyan ennek az állásfoglalásnak élet letompítani azzal, hogy a vasuti pragmatika megváltoztatását előre megígérte a horvát koalíciónak, ezzel azonban korántsem érte el azt az eredményt, amit remélt tőle. A horvát urak ugyanis hajlandók elfogadni és zsebre venni ezt a borra válót, a rekompenciák elöl azonban szigorúan elzárkóznak. De ez a makacsság se fog eredményre vezetni, mert nem fognak horvátul beszélni a magyar képviselőházban, legalább most és egyelőre nem és akik ezt megcsinálták, őszinte meggyőződéssel úgy járnak körül, mintha a hazát mentették volna meg. Pedig csak a nemzeti szuverenitás legegyszerűbb kötelességének tettek eleget.

A horvát nyelv, amint azt naiv füleinkkel megfigyelhetjük, csakugyan nem valami szép nyelv. Nem mondhatjuk zengzetesnek. Noha a horvátok számára bizonyára az és mindjárt nekünk sem volna oly mulatságosan furcsa, ha értenék azt a ma üresen hangzó reccségeit.

Ijesztően jellemző ez a horvát probléma a mi kicsavart, fölületes, élehetetlen gondolkodásunkra. Hát az a fontos ebben a horvát kérdésben, hogy Tomasichnak az ő korrupciójával, választási erőszakoskodásával, lefelé horvát felfelé magyar hazafiságával, mindenféle hazudozásával igaza legyen? Hát az fogja nekünk megmenteni Horvátországot, hogy Khuenek lesz-e igaza abban, hogy szabad horvátul beszélni a Házban vagy Berzeviczynek, vagy a Kossuth-pártnak?

Hát addig megáll-e dolgok veszedelmesen biztos fejlődése, amely Horvátországot, a magyar tengervidéket és kapcsolatunkat a Balkánhoz mind távolabb sodorja tőlünk? Amely a magyar korona alatt egyre jobban pusztuló, nyomorodó, erőszaknak és korrupciónak egyre

inkább kiszolgáltatott országot, mind sebesebben hajtja Ausztria és a bécsi magyarellenes abszolútizmus karjaiba; amely egyetlen és biztosan várható megváltás gyanánt a trialisztikus függetlenséget mutatja néki!

Nekünk az a meggyőződésünk, hogy ha már felfakadt ez a fekély, nemcsak ideiglenes hatású metszést kellene alkalmazni, hanem az egész organizmust, az egész beteg szervezetet meggyógyítani. Nemcsak az a kérdés vár itt eldöntésre, hogy szabad-e horvát szónak elhangzania a magyar országgyűlésen, hanem a megoldandó probléma egész veleje és tartalma tulajdonképpen az, hogy a horvát királyság állását kellene szorosabban meghatározni. Magyarországhoz való viszonyát szigorúban körülhatárolni, minden kétséget és félreértést kizáró módon, hogy a jövőben olyan hangok ne támadjanak fel a magyar állam történeti fenntartása és nemzeti egysége ellen, mint aminek legutóbb a horvát országgyűlésen is elhangzottak.

A Délszláv álmok kergetői nyughatatlan vérük minden hevesességével el akarják tépni azt a kapcsot, amely a társországot a magyar állam testéhez fűzi és ezt a törekvésüket nem szűnnek meg a legnagyobb vehemenciával és vakmerőséggel neincsak az ország határain belül, hanem a külföldön is propagálni. A kormány hazafias feladatát és kötelességét itt kell, hogy teljesítsen, a probléma melyére nyuljon le és ne pártközi konferenciázzék, ami vég-eredményében semmi üdvös megoldást, semmi megnyugtató eredményt nem hozhat.

Gyors, alapos, gyökeres gyógyításra van itt szükség és ha le is hull még egy pár horvát bannak a feje, nem kell sajnálni azt, mert évszázadokra szóló nyugalom biztosításáról van szó s egy nagy történeti konfliktus elintézése vár sürgős megoldást.

UJDONSÁGOK.

— **Nincs ülés a városházán.** A reprezentanza és a városi állandó bizottság ezen a héten nem tart ülést. A legközelebbi ülés pénteken, 16-án lesz.

— **A leánykereskedés elleni egyesület működése.** A leánykereskedés elleni egyesület igazgatósága ma délután Wickenburg Istvánné grófnő született Pücker-Limpurg Zsófia grófnő csillagkeresztes hölgy elnöklésével ülést tart. Az ülés tárgysorozatán a titkári és pénztári jelentést s a kikötő misszió szervezését tárgyalják, egyúttal megbeszélik azokat a módokat, melyek mellett az egyesületet a budapesti központtól függetleníteni lehetne.

Ezenkívül az egyesület: I. a hatóságoknál közbenjár 7 esetben, II. kutatásokat végzett 12 esetben és III. jogtanácsos által védenői jogi érdekeit a törvényszék előtt képviselte 2 esetben.

A mai igazgatósági ülésen ejtik meg a tiszteletbeli tagok jelölését is. Az egyesület vagyona eddig 7,500 korona. A Villani Frigyes báró kormányzósági fogalmazó, egyesületi titkár által szerkesztett titkári jelentésből kiemeljük a következőket:

Az egyesület munkásságát a megalakulástól vagyis folyó évi június 1-től november 30-ig a következő számok juttatják kifejezésre: 1. A pályaudvari misszió átvett 165 leányt. 2. A menhelyen elhelyeztek 173 leányt. 3. Cselédként elhelyeztek 150 leányt. 4. Az egyesület költségén hazaszállítottak 13 leányt. 5. A korházban támogattak 5 leányt. 6. A türt házakból kiszabadítottak 10 leányt.

— **Öt gyermekhaláleset a Carpathián.** A révkapitánysághoz tegnap értesítés érkezett, hogy a „Carpathia” gőzösnek Fiméből a Newyorkba való útjában öt gyermek halt meg ragályos gyermekbetegségekben. A jelentés szerint Vincze József hat hónapos, Kovács József két, Urbán Árpád négy, Brandler István három és Brandler Márton hét éves gyermekek haltak meg utközben. Holttesteiket a tengerbe sülyesztették.

— **Állami kedvezmény.** A Fiumei Magyar Olajipar r.-t. Fiumében létesített olajgyára részére a kereskedelmi miniszter az állami kedvezményeket 1908. december 23-tól számított tizenöt évre engedélyezte.

— **A bükkfalpfákkal a Máv.-nál folytatott kísérletek** a bükkfalpfa tartósságát illetőleg, meglepő eredményekkel jártak. Számszerű adatok igazolják, hogy a bükkfalpfa kelendő impregnálás és szakszerű kezelés mellett kétszer annyi ideig használható, mint a tölgyfalpfa. Ezzel a bükkfalpfa számára új korszak nyílik s máris arról értesülünk, hogy a Máv. új bükkfalpfalételepek felállításának gondolatával foglalkozik, ami arra vall, hogy a bükkfalpfa a Máv. a jövőben nagyobb szerepet szánt s azt az eddiginél nagyobb mértékben fogja alkalmazni.

— **Nyolc egészségügyi felügyelői kerület.** A legutóbbi közegészségügyi események arra készítették a belügyi kormányt, hogy a közegészségügyi felügyelői intézmény decentralizációját tizze napirendre. A belügyminiszter e kérdésben az országos közegészségügyi tanácsot szólította föl véleményadásra, amely az egészségügyi felügyelői intézmény újjászervezésére vonatkozó javaslatát hamarosan el is készítette. A tervezet szerint az ország nyolc egészségügyi felügyelői kerületre osztatnék, minden kerületben egy egészségügyi felügyelővel. E terv szerint a kerületek székhelyei Pozsony, Kaposvár, Budapest, Szeged, Kassa, Debrecen, Temesvár és Kolozsvár lennének. Fiume a budapesti kerületi felügyelő működési területéhez tartozik. A nyolc felügyelőn kívül a központban három főfelügyelő alkalmaztatnék.

— **Kivándorlók figyelmébe.** A belügyminiszteriumnak tudomására jutott, hogy a minasgeracsi, braziliai püspök, aki széles körben mint nagy pénzügyi kapacitás ismeretes, a Sete Lagoas város mellett fekvő s teljesen értéktelen földjeit, melyeket éveken keresztül hasztalan igyekezett potom áron eladni, újab-

ban telepítésre szánta s e célból telepéseket toboroztat.

Az említett püspök a telepnek a „Colonia dr. Venceslau Braz” nevet adta s telepítő céljainak a brazilai kormányt is megnyerte, amennyiben a kormány Sanson Teofil Tivadar lelkészt nagyobb szubvencióval Genuán át Európába küldötte. Sanson lelkész működését valószínűleg Bécsben fogja megkezdeni Baumgassen levő lakásáról. Sete Lagoas városa nem mint neve mondja hét tó, hanem a valóságban hét mocsár között fekszik, melyek esős időben egy nagy mocsarat képeznek. Ennek kipárolgása a levegőt bizonyos nedves meleg rohadtsaggal árasztja el, mely európainál könnyen mocsárlázt idéz elő. A város évek óta ragályos betegségek fészke s a skarlát, himlő és kanyaró minden évben járványosan lép fel. A dr. Wenzeslau Braz telep a várostól három órányira fekszik s különösen esős időszakban a közlekedés a telep és a város között felette nehéz, sőt időközönként teljesen lehetetlen. A telepes lakók ennek folytán mezőgazdasági termékeiket alig tudják értékesíteni. Hozzájárul mindezen hátrányokhoz még az is, hogy a rendelkezésre álló ivóvíz talajvíz, melynek rohadat ize van s hogy a telepen épített házakat részben télig építették fel, részben pedig már be is dúltek. A belügyminiszterium leiratával utasította a kormányzóságot, hogy a brazilai megbízott munkáját saját hatáskörében ellenőrizze s amennyiben félrevezetett kivándorlókról tudomást szerez, lépjen közbe s erről tegyen jelentést.

— **Eltörte a lábát.** Bozicevich Mile hét éves tanuló tegnapelőtt este a szomszédos Susákon elesett és ballábát törte. A mentők beszállították a kórházba.

— **Hajsza a tolvajok után.** Megirtuk már, hogy a rendőrség az utóbbi időben előfordult gyakori lopások miatt széleskörű nyomozást indított. Minden a hatóság előtt ismert és legnagyobb részben már elítélt egyént tartóztat le a rendőrség. Így a szerdáról csütörtökre virradó éjszakán mintegy harminc ilyen ember került hurokra. Az elfogottak közül egy sem fiúmei illetőségű s legnagyobb részük már ki van tiltva a város területéről.

— **Kalandos ifju.** A rendőrség egyik detektívje tegnapelőtt este feltűnt egy sápadtképzű rossz megjelenésű fiatalember, aki egyik kávéház előtt ült és feketekávéét szűröskölt. A detektív odalépett az ifjuhoz és igazolásra szólította fel. Az ifju zavartan felelt és elmondta, hogy Szalai Pál 16 éves budapesti illetőségű magántisztviselő. A detektívnek arra a kérdésére, hogy mit keres Fiumében, elmondta, hogy azért utazott le ide, hogy a tengeret lássa. Mikor azután a hatósági közeg tovább is faggatta, bevallotta, hogy nemrég egy budapesti cég alkalmazottja volt, ahonnan kétszáznegyvenhárom koronát ellopott s megszökött Budapestről. Átutazott több vidéki városon s végül Fiuméba érkezett.

A detektív erre bekísérte a rendőrségre, ahol kihallgatása után letartóztatták. A lopott pénzből már csak egy koronát, továbbá egy revolvert és egy boxert találtak nála. A kihallgatást vezető rendőrtisztviselőnek bevallotta, hogy fel akart szökni egyik Amerikába induló hajóra.

— **A hullámsírban.** December 3-án indult el innen az „Ultonia” Cunard-gőzös, mintegy

800 utassal. Az utasok között volt Rosenthal Sámuel magyar alattvaló kivándorló is. Miközben a hajó az Adria vizét szelte, Rosenthal hirtelen rosszullett fogta el és kevés idő múlva meghalt. A hajóorvos megállapította, hogy gutaütés következtében halt meg. Holttestét zsákba varva a tengerbe süllyesztették. Rosenthal családjával utazott az újvilág felé.

— **A templomban aludt.** Tegnapelőtt este a San Vito templom előtt járók dörömbölés zajára lettek figyelmesek, amely a templom ajtaján hangzott el. Utána segélykiáltások is hallatszottak. A közönség közül valaki a harangozó keresésére indult, de csak hosszas lőtás-futás után találták meg a kapucinus templomban. A harangozó, miután kinyitotta az ajtót, a templomban egy megrémült asszonyt talált. Az asszony elmondta, hogy délután négy órakor ment a templomba imádkozni. Imádkozás közben aztán elaludt. A harangozó természetesen nem vette észre a szunyókáló asszonyt és öt órakor bezárta a templomot. Mikor pedig felébredt álmából, nem tudott kimenni, mert az ajtót zárva találta. A babonás asszonyt az egyedüllét miatt iszonyu rémület fogta el s dörömbölni kezdett és segítségért kiáltott. Egy rendőr, aki végighallgatta az asszony előadását nem hitte el az asszony szavait, hanem bekísérte a rendőrségre. A rendőrségen az inspekción tisztviselő belátta, hogy az asszony csakugyan igazat mondott, mire szabadon eresztette őt.

— **Zsidó gyarmatok Argentiniában.** A párisi Jewish Colonization Association című zsidó gyarmatosítási társaság jelentéséből közöljük a következőket: A szövetség működésének folytatásaként 1909-ben 297 új gyarmatosítást szeltek fel Argentiniában. Közülük mindegyiknek egy-egy telekparcellát adtak, a legtöbbnek pedig házak és melléképületek építésére, falak emelésére s használati és berendezési leltári tárgyak beszerzésére 3000 dollár kölcsönt nyújtottak. Ily módon az 1909-ik évben, bele nem érve a telkek értékét, beruházásokra 665.875 dollárt fordítottak. A kölcsönök, épp úgy, mint a telkek vételára, 20 évi részletekben térítetnek vissza. A régebbi gyarmatosok meglehetősen rendszeresen fizetik vissza korábbi tartozásaikat. Az 1909-iki üzletévben összesen befolyt 815.360 dollárból a gyarmatosok visszafizetése 499.348 dollárra rug.

Hosszulejáratu kölcsönökön kívül a gyarmatosoknak, vagyis inkább az általuk alakított szövetkezeteknek még egy más alapot is biztosítottak rendelkezésre, mely rövid lejáratu előlegek nyújtására van szánva. Az előlegek segítségével a gyarmatosok kelendő időben és előnyös feltételek mellett vásárolhatják a szükséges magokat és földművelési eszközöket. 1900-ban ez az alap 400.000 dollárt tett ki, a gyarmatoszövetség azonban épp most 450.000 dollárra emelte fel az alapot. Az alapot tíz évi fennállása óta veszteség nem érte a tőkét és kamatait pontosan törlesztették.

— **Egy milliárd Amerikából.** A most közrebecsátott statisztikai adatok szerint a kivándorlók az 1906., 1907. és 1908. esztendőben több mint egy milliárd koronát küldtek Ausztria-Magyarországba és pedig: 1906-ban 366 millió koronát, 1907-ben 420 millió koronát, 1908-ban 270 millió koronát, összesen 1056 millió koronát.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnap, részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Barletta” olasz gőzös Vencéből 10 tonna vegyes áruval. „Britania” olasz gőzös Vencéből üresen. „Vindobona” osztrák gőzös Calcuttaból 10,200 zsák lenmaggal, 870 bál gyapjuval, 500 zsák liszttel és 60 bál jutával.

Indult: „Barletta” olasz gőzös Anconába 30 tonna fával és 15 hordó olajjal. „Ravenna” olasz gőzös Ravennából 40 tonna fával, 20 tonna babbal és 20 hordó olajjal. „Babylon” német gőzös Hamburgba 120 tonna babbal, 90 tonna parafinnal és 100 tonna vegyes áruval. „Adria” magyar gőzös Marseillebe 270 tonna fával, 70 tonna cukorral, 20 tonna ásványvízzel és 20 tonna babbal. „Palacky” osztrák gőzös Konstantinápolyba üresen. „Flaminian” angol gőzös Liverpoolba 1400 tonna cukorral, 60 tonna fával és 200 hordó fakivonattal. „Clara” osztrák gőzös Philadelphióba 1200 tonna magnezzel.

— **Magyarország és Amerika.** A new-yorki Hungarian-American Bank elnöke, Sjöström, aki egyben vezetője több ottani textilgyár részvénytársaságnak, nemrég európai utján ellátogatott Magyarországra is.

Most, hogy visszaérkezett Newyorkba, a Newyork Timesban nyilatkozott benyomásairól. Budapestben — beszélte — nagyon barátságos fogadtatásban volt része. A magyar fővárosban úgy a kormány, mint a vezető pénzügyi közegek részéről kiváló érdeklődést tanúsítottak a Hungarian-American Bank iránt. Elvégre másfél millió magyar él Amerikában, akiknek az ő intézete kétségtelenül biztos alkalmat ad a megtakarított pénzek elhelyezésére és a kereseményekből fennmaradó fölösleg hazajuttatására. Az általa felkarolt eszméket budapesti tartózkodása idején az ottani nagy pénzintézetek, amelyeknek a tulajdonában van a Hungarian-American Bank részvényeinek nagyon jelentékeny része, készségesen helyeselték és megígérték támogatásukat.

Szó van itt a Magyar pénzintézetek központi hitelbankjáról és a 680 magyar bank reprezentánsáról és a Magyar kereskedelmi bankról. Az ilyen irányu értékes segítséggel számíthat annak a kérelemnek a teljesítésére, hogy a kormány az intézetet támogassa és megbizsa a magyar postatakarékpénztár képviselőjével is. Közölte még Sjöström, hogy miután Magyarország a gyapotkészítményeit kiviszi, viszont minden gyapotanyagát a külföldről szerzi be, azt tervezi az U. S. Worsted Co., az a textil-vállalat, amelynek ő a vezetője, hogy Sjöström kezdeményezésére gyárat létesít, amelyhez a magyar kormány már meg is ígerte a támogatását.

— **A munkásgimnázium előadása.** Az állami polgári fiúiskolában levő munkásgimnáziumban ma, pénteken este az „Egységes Németország címen és vasárnap délután „A Balaton” címmel tartanak előadást.

Távirat ◀ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPESZT, dec. 9. A képviselőház ma ülésén Berzeviczy Albert elnököl. Az elnöki bejelentések után Lukács László pénzügyminiszter beterjeszti az illetékkiszabásról szóló törvénytervezetet. Majd áttérnek az indennitási folytatolagos tárgyalására.

Justh János azt mondja, hogy a törvényjavaslatok parlamenti tárgyalásának siettetése oly hosszú szünet után képtelenség. A kormánynak a jövőre vonatkozó tervei igazolják a vele szemben való bizalmatlanságot. A javaslatot nem fogadja el.

Kuun Béla függetlenségi párti fejtegeti az önálló bank szükségességét s azt mondja, hogy a delegációk által a hadügyi kiadásokra elprédált milliókért a nemzet semmiféle kárpótlást

As orvosi kar által ajánlva.

Gümőkór (tüdőbajok), légzőszervi bántalmak, számarköhögés, influenzánál.

Ki használjon Sirolint?

1. A ki hosszú időn keresztül köhögésben szenved.
2. Mindemellett, kik légzőszervében szenvednek. Sirolin „Roche” által készített készítmények.
3. Amelyekben szenvednek: tüdőgyulladásban, tüdővészben, légzőszervi bántalmakban.

1. Német és magyar nyelvű leírásokat.
2. Sirolin, mintegy 1000000000, szom- és oshuratos gyermekeknek rendelhető formában van a Sirolin.
3. A tüdőgyulladást nagyon elősegíti.

Önök esetét orvosaitól Sirolin „Roche”-t kaphatnak és pótlásukat határozottan ajánlhatjuk nekik.

F. Hoffmann-La Roche & Co., Basel (Schweiz) Grenzach (Baden).

Sirolin

„Roche”

legjobb minőségű gyógyszer

Roche & Co. Basel

nem kapott. Ismerteti a tisztviselők helyzetét, foglalkozik a tanárok követeléseivel s örömmel üdvözlö a kultuszminisztert a tanárok ügyében elfoglalt újabb álláspontjéért.

Kuun folytonos zajban s lármában folytatja beszédét, miközben a kormányt és a többséget támadja. Azt állítja, hogy a kormány port hint a nemzet szemébe. Szóváteszi a sűrű báróitást és nemesítést, követeli az általános egyenlő és titkos választói jogot.

Beszédét nagy zajban fejezi be.

Mikosevics személynél kérdésben áll fel szólásra. Szóváteszi, hogy Kuun beszéde közben őt megsértette. Három évtizedes politikai működése közben nem fordult jobbra-balra, mint számosan a függetlenségi tatarjárásnál...

Batthyányi Tivadar gróf: Gázság! Rendre! Óriási láрма keletkezik, az elnök hosszasan csepeg.

Az elnök most szünetet rendel el. Szünet után

Apponyi Alberi gróf kezd beszélni. Beszédében a fiumei ügyekkel is foglalkozik, természetesen téves információk alapján igyekszik az állapotokat magyarázni, Az ülés folyik.

Egy képviselő hirtelen halála.

BUDAPEST, dec. 9. A képviselőház ülése alatt érkezett távirat szerint Heincz Hugó, a selmecbányai kerület országgyűlési képviselője ottani lakásán ma reggel hirtelen meghalt. Berzeviczy elnök a haláleset nyomban bejelentette a Háznak és indítványozta, hogy az elhunyt emléke jegyzőkönyvileg megörökíttessék. Együttal engedélyt kért arra, hogy az elnökség a megüresedett kerületben a választás kiírása ügyében intézkedhessék.

Százezer frank egy találmányért.

PÁRIS, dec. 9. A „Journal Officiel“ közli, hogy a hadügyminiszter jelentése szerint egy névtelen adakozó 100,000 frank jutalmat tűzött ki annak, aki egy oly mentőkészüléket talál fel, amelylyel a tengeralttjárók személyzetének lehetővé teszik, hogy szerencsétlenség esetén elhagyhassák a hajót és felszínre kerülhessenek. A díjért csakis francia állampolgár pályázhatnak.

Nagy viharok Francia- és Spanyolországban.

PÁRIS, dec. 9. Franciaország több részén folytatódnak az áradások. Spanyolországból is áradások híre érkezik. Malaga közelében a vasuti közlekedés megakadt. Szevilla víz alatt van. Vigoban a viharban két ember életét veszítette. Granadában földrengés volt érezhető.

Gyanus haláleset.

BUDAPEST, dec. 9. Hajtsár-uti lakásán ma reggel halva találták Ludwig Gyula nagyvállalkozót. A hatósági szemle és a rendőri vizsgálat adatai nyomán erős a gyanu, hogy Ludwig gyilkosság áldozata.

Interpelláció a rendőri tulkapások ellen.

BUDAPEST, dec. 9. Kormánykörökben elterjedt hírek szerint a munkapárt egy ügyvéd tagja holnap interpellálni fog a rendőrség azon tulkapásai ellen, amelyek a letartóztatások alkalmával tapasztalhatók és amelyekkel a budapesti ügyvédi kamara szerdai ülésén részletesen foglalkozott. A képviselő interpellációjában követelni fogja a személyes szabadságról szóló törvény szigorú megtartását.

Katasztrófák a tengeren.

LONDON, dec. 9. A yarmouthi „Lloyd Bureau“ közlése szerint a „Blackburn“ gőzös,

amely utban volt Grimsbyből Antwerpenbe, tegnap éjjel Sheringham közelében nekiment a „Rook“ londoni gőzösnek. A „Blackburn“ elsüllyedt, de összes utasait megmentették.

TANGER, dec. 9. Larache közelében a viharban két spanyol halászhajó elsüllyedt és 16 főnyi személyzetük a vízbe fullt.

Lezuhant vonat.

BELGRÁD, dec. 9. Cuprijából táviratozzák, hogy a Cuprija—Senski—Rupnik közötti vasutvonalon féktörés következtében egy tehervonat kisiklott és lezuhant. Két vasutas meghalt, három súlyosan megsebesült.

A Tengerpart minden jogos panaszt közöl és minden közérdekű felszólalásnak helyt ad.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM Deák-korzó FIUME

a pályaudvartól 3 percrenyire
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. —: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.
Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Fiatallisztviselő

kezdő fizetéssel gyári irodába azonnali belépésre kerestetik.

BROTT LAJOS

vegytisztító és ruhajavító intézet
Fiume, Vicolo della Germania I. sz.

Kereskedelmi érettségit végzett fiatal-ember, ki a magyar, német, olasz és francia nyelveket jól és a horvát és szerb nyelvet részben bírja, gyakorlott és önnálló levelező, jó számoló, feltétlenül megbízható, szükség esetén kaucióvai is rendelkezik azonnali belépésre

hivatalnok, pénztárnoki, titkári

vagy más bizalmi állást keres. Megkereséseket „Agilis és erélyes“ címre a főpostára kér.

„LINOLEUM“

Fiume, Via del Molo 2. HAAS LIPÓT Fiume, Via del Molo 2.

LINOLEUM Futó Szőnyeg 67 cm. széles	K 1.90	VIASZVÁSZON Terítő 115 cm. hosszú 85 széles	K 2.60
" " " 90 " " "	" 2.60	" " 130 " " 100 " "	" 3.60
" egész Szoba bevonásra m ²	" 2.50	" " 140 " " 115 " "	" 4.40
" Inlaid átdolgozott minta m ²	" 4.50	" Gyermek Kötény	" 1.20
" Szőnyeg 200 cm. hosszú 150 széles	" 7.50	" Női Kötény	" 1.80
" " 250 " " 200 " "	" 12.50	Gummi Női Köpeny	" 22.--
" " 300 " " 200 " "	" 15.--	" Férfi " "	" 22.--

Saját raktárak: Budapest, Bécs, Páris, Nagyvárad, Debreczen, Temesvár, Trieszt, Linz, Lemberg, Czernowitz.

„Sans Souci“

elismert legfinomabb, francia minta szerint előállított pezsgő.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante, Gennaro Ossoinack pezsgőbor pince Görz, Főraktár Fiumében: Benvenuto Vezzi-nél Via Lodovico Kossuth.

Uj. Uj. Uj.
Aki olcsó és szép karácsonyi és újévi ajándékot akar venni az keresse fel

Krausz M. órás és ékszerész

üzletét a Via Ciotta 1. sz alatt hol 20 koronán felüli vásárlásnál ingyen kap bárki egy 60 cm, nagyságu fényképnagyítást bármely fénykép után, csupán a passepartout-ért fizet 3 koronát.

Butor vétel.

Jó állapotban levő használt berendezéseket, valamint egyes butordarabokat megfelelő árban veszek.

RÓTH SÁNDOR

Via Clotilde Traversale I. szám.

Harisnyakötőde Fiumében.

Deák korzó 26. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy kör- mint hosszugépen. Harisnyafejelések jutányos árban végeztenek Minél több szíves megbízást kér Czimmermann Györgyné.

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas étterem, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

Legjobb árban veszek és eladok úgy darabszámra, mint teljes berendezésű

butort

Mindenféle viselt urruhát a legjobb árban fizetek.

Deutsch M.

Via Governo 4.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hang-
versenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Karácsonyi és újévi

ünnepek alkalmával leszá-
lított áron mindennemű zseb-
és faliórák, valódi és dublé arany-
ékszerek és gramfonok

részletfizetésre is kaphatók.

Órák és gramfonok javítását olcsón vállalom el.
Gramfon lemezek 25 cm. nagyságban 3-4 kor-ért.

VERMES E. órás és ékszerész, Viale Deák,
Dohánygyár mellett.

■ **HAJELTÁVOLITÁS** ■

hölgyeknek arc- és karról 5 perc alatt, fájdalom nélkül. Bá-
mulatos eredmény. Vidékre szert pontos utasítással, diszkrét-
ten küldök. Csakis „Miracle“ törvényesen védett és bejegyzett
védjeggyel ellátott szer valódi. Arthatatlanságért, eredményért
jótállók, Párizsi kozmetikai kiállításon aranyéremmel kitüntetve

POLLÁK SAROLTA VI. T. Andrassy-ut
38. szám, I. em.
utazatóktól óvakodjon. Telefon 157-98. Fogad egész nap.

Kézimunka.

Mindennemű kézi-
munkákból

valamint előnyomások, és el-
kezdett himzések, ugyszinten
női dísz tárgyak és női fejdi-
szekből óriási választék.

Kérem árúim megtekintését minden vételkényszer nélkül.
WEISZ és TÁRSA - FIUME, VIA ADAMICH (Európa-szállóép).

A via delle Pille 1. sz. alatt a Grande kávéház mögött
levő előnyösen ismert

Söracsarnok

Kitünő zónareggeli mely áll: pörkölt, gulyás vagy
trippe, egy pohár sör s egy kenyérből
50 fillér.

Számos látogatást kér **Habetler Lajos**
a Magyar Vendéglő
volt főpincére.

A leggazdaságosabb, állandó meleget
tartó, kitünő kályha a

Meteor
kályha

kőszén és kokszfü-
tésre berendezve.

Egyedüli és kizárólagos
raktár:

WURZER JÁNOS

Fiume, Vicolo dell' Ospedale.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERTPART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Nagy Bazar az „Olcsósághoz“

Vellico Natale = Fiume.

∴ A Scarpa-tér és Fiumara sarkán. ∴
Nagy választék mindenféle gyermekjátékból jutá-
nyos árakon.

Morgenstern Boris

Via Fiumara 2, az Edison mozi mellett.
Nagy választék Mikulás napjára,
karácsonyra és újévre arany- és
ezüst zsebórákban, fali stb. órák-
ban, gyűrűk, láncok, szivarkatárcák s egyéb
ékszerekben. Aki 20.— koronáért vásárol
nálam, ingyen kap egy remek „Harang“
ébresztő órát.

Uj cselédközvetítő

iroda nyílt meg az Andrassy-
utca és Remai-utca 4. számú
ház sarkán.

Szives megbízásokat kér

Telef. 12-69.

Bratusa Károly.

Rosenfeld Márk
asztalos mester

Fiume, Vicolo dell' Ospedale 4. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát,
úgyzinten javítások is pontosan és lelki
ismeretesen végeztetnek el. Régi bútorokat,
ajtókat és kapukat szabadalmazott mód-
szerrel teljesen ujjaalakít.

Meghívásra azonnal házhoz jön! - Mérsékelt árak!

Sima Károly

Fiume, Vicolo dell' Ospedale 4. sz.

Elvállal díszfestészeti, szoba-
festő és cimfestő munkálatokat,
valamint bútor- és bádofgénye-
zést. Mérsékelt árak. Pontos
kiszolgálás.

25
kor.-ért

készül saját műhelyemben egy férfi öltöny, felöltő vagy télikabát
finom gyapjuszövetből, a legújabb divat szerint

Kardos Ármin férfiszabó, Budapest

VII., István ut 14.

Vidékre mértékvétel-utasiás és posztóminták bérmentve küldetnek.

Wellmann Testvérek

Fiume.

Via del Pozzo 2. Telef. 1215. és 1216.

Ajánlják nagy raktárukat házi és konyhaberendezési
tárgyakban. Berndorfi tiszta nikkell, — tiszta alumi-
nium, — bádofzománc- és öntött zománcedényekben,
balance és tizedes mérlegekben stb. — Takaréktűzhe-
lyek és kályhák, kályhavédők, kályhalemezek széntartók
és kályha felszerelések, mindennemű szerszámok.

Szolid kiszolgálás. Legolcsóbb árak.

AURORA kávéház
Velenca Szt Márktér

Kitünő fagyalt, tea kávé, cso-
koladé, cukrászsütemények stb.
Előzékeny kiszolgálás.
Kiránduló társaságoknak és
iskoláknak olcsóbb árak.

Bonin penzió Velenca

Corte Barozzi, a Brittonia-
szálló mellett. !!

Kitünő bécsi konyha, különösen
magyarok és osztrákok által láto-
gatva, egy pernyi távolság a
Márkus-tértől.

ZONGORA-TEREM
FIGLIO di G. POTOSNJAK
FIUME, VIA DEL PORTO 1. I. em.

Elsőrendű **zongorák** mérsékelt áron
készpénzben és részletfizetésre. — Zongora
csere, javító és kölcsönző intézet.

Fehérnemű és Uridivat
csecsemő fehérnemű stb. raktára.

VUJA M.

Telefon sz. 74. FIUME Via Adamich.

SZABO VIKTORIA MOSODÁJA

Via Serpentina 20. sz.
Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tözsdében

Marólug nélküli kézi mosás.

Mindenféle női piperék, férfi-ing,
gallér, kézelő stb. a legpontosabban
∴ elkészítve házhoz szállítatnak. ∴

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és ha-
tározottan Réthy-félet kérjük, mivel sok
haszontalan utánzat van.

1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félet fogadjunk el!

AURORA kávéház
Velenca Szt Márktér

Kitünő fagyalt, tea kávé, cso-
koladé, cukrászsütemények stb.
Előzékeny kiszolgálás.
Kiránduló társaságoknak és
iskoláknak olcsóbb árak.

Bonin penzió Velenca

Corte Barozzi, a Brittonia-
szálló mellett. !!

Kitünő bécsi konyha, különösen
magyarok és osztrákok által láto-
gatva, egy pernyi távolság a
Márkus-tértől.